

Odgovor Europol

Sažetak Europol općenito podupire nalaze i preporuke iz izvješća o reviziji, koji pridonose suzakonodavnom postupku koji je u tijeku i čija je svrha dodatno ojačati ovlasti i zadaće Europol. Europski revizorski sud ističe poslovnu potrebu u pogledu razmjene informacija s partnerima za suradnju koji nisu iz EU-a i privatnim stranama te u pogledu djelotvornog i učinkovitog postupanja s velikim i složenim skupovima podataka s pomoću inovativnih alata kako bi se tijelima za izvršavanje zakonodavstva država članica EU-a pružila djelotvorna i učinkovita potpora. Učinak potpore Europol procjenjuje se za ključne aktivnosti, na primjer u odnosu na dane zajedničkog djelovanja i operativne radne skupine čiji je cilj onemogućavanje ciljeva visoke vrijednosti uključenih u aktivnosti teškog i organiziranog kriminala. Najvažniji elementi rada Europolova Europskog centra za borbu protiv krijumčarenja migranata (EMSC) sažeto su prikazani na službenim stranicama Europol, uključujući godišnja izvješća EMSC-a. Anketa koju je Europski revizorski sud proveo u okviru revizije pokazala je da je 80 % država članica i partnera za suradnju koji nisu iz EU-a u svojim odgovorima istaknulo zadovoljstvo strateškom i operativnom potporom koju pruža Europol, pri čemu je stopa zadovoljstva iznosila 7 ili više (na ljestvici od 1 do 10). Istodobno je u 87 % odgovora stopa zadovoljstva iznosila 7 ili više u odnosu na informacije koje pruža Europol. To Europolu dokazuje da potpora koju pruža EMSC ima osjetan učinak na napore koje ulažu države članice i drugi partneri. Osim postojećih aktivnosti praćenja uspješnosti, smatra se da preraspodjela osoblja u svrhu prikupljanja i provjere statističkih podataka s državama članicama i trećim zemljama (npr. o broju uhićenja itd.) nije izvediva. Europol sa zanimanjem iščekuje provedbu programa interoperabilnosti EU-a i povezanih aktivnosti kojima će se pridonijeti proširenju raspona izvora podataka za svakodnevni rad Europol.

VI Upotreba vanjskih izvora podataka ovisi o primjenjivim pravnim ovlastima. Vidjeti i odgovore Europol na odlomke 33., 36. i 37.

VII Kako bi proveo svoj dio programa interoperabilnosti EU-a, Europol je izradio plan Europol za provedbu interoperabilnosti u EU-u. U planu su opisane aktivnosti koje je potrebno provesti u Europolu, uključujući vremenski raspored, odgovornosti i međuovisnosti u pogledu sustava EES, ETIAS, ECRIS-TCN, SIS, VIS i EURODAC te u pogledu aktivnosti koje nisu konkretno uključene u program interoperabilnosti (npr. sustavi PRÜM, EPRIS-ADEP).

IX Europol podupire države članice na temelju posebnih potreba u konkretnom slučaju i s pomoću dostupnih alata i resursa. Europol ističe visoku razinu zadovoljstva potporom Europol među državama članicama i partnerima izvan EU-a, što pokazuje da Europol ispunjava svoju misiju pružanja potpore državama članicama u sprječavanju i suzbijanju teškog i organiziranog kriminala.

X Europol prihvaća sve preporuke.

25 Europol želi istaknuti da je rad Agencije usmjeren i na to da države članice na raspolaganju imaju sveobuhvatni skup relevantnih podataka.

28 Uloga Europola kao centra EU-a za informacije o kriminalnim aktivnostima podrazumijeva da Europol osigurava platformu za razmjenu informacija, u koju je Europol uključen kada su potrebne strateška i operativna analiza te potpora na razini EU-a, dok se bilateralne i multilateralne razmjene informacija između država članica i trećih strana odvijaju zasebno. Broj bilateralnih razmjena poruka u sustavu SIENA ne utječe na kvalitativnu i kvantitativnu prirodu informacija koje se razmjenjuju s Europolom.

33 Europol blisko surađuje s Interpolom i već ima izravan pristup sustavu SIS II i neizravan pristup podacima iz sustava Eurodac i iz evidencije podataka o putnicima (PNR) / sustava unaprijed dostavljenih informacija o putnicima (API). Europol je u postupku dobivanja pristupa viznom informacijskom sustavu (VIS). Dodatne relevantne vanjske baze podataka, kao što je sustav ulaska/izlaska, upotrebljavat će se u kontekstu programa interoperabilnosti EU-a, u kojem Europol ima posebnu ulogu. Osim toga, zakonodavac bi mogao razmotriti pristup okviru iz Prüma.

36 Sustav Eurodac uspostavljen je kako bi se njime pružila potpora postupku povezanom sa zahtjevima za azil koji se vodi na nacionalnoj razini. Nadalje, u skladu s člankom 21. Uredbe o Eurodacu taj se sustav može pretraživati samo „ako usporedbe s podacima o otiscima prstiju pohranjenim u bilo kojem sustavu za obradu podataka kojem Europol tehnički i pravno može pristupiti nisu dovele do utvrđivanja identiteta ispitanika”.

U skladu s člankom 10. Direktive o PNR-u „Europol može podnijeti takav zahtjev kada je to nužno radi podržavanja i jačanja djelovanja država članica u svrhu sprečavanja, otkrivanja ili istrage konkretnog kaznenog djela terorizma ili teškog kaznenog djela, ako je to kazneno djelo u nadležnosti Europola (...)”. Europol mora poštovati uvjet nužnosti, što znači da redovite ili sustavne provjere na temelju nasumičnog uzorka nisu moguće.

37 U ožujku 2021. Europski nadzornik za zaštitu podataka (EDPS) dao je svoje mišljenje o prethodnom savjetovanju u skladu s primjenjivim odredbama članka 39. Uredbe o Europolu. Budući da je VIS administrativna baza podataka, Europol će prije pristupanja VIS-u morati uspostaviti središnju pristupnu točku i ispuniti zahtjeve koje je naveo Europski nadzornik za zaštitu podataka. Ostvarivanje pristupa VIS-u prioritetna je zadaća Europola za 2021.

40 U okviru provedbe projekta QUEST službenici za izvršavanje zakonodavstva država članica mogu pretraživati podatke Europola i pristupiti tim podacima putem nacionalnih informacijskih sustava svojih zemalja. U okviru inicijative QUEST+ radi se na daljnjem unaprjeđenju kako bi se državama članicama omogućilo pretraživanje podataka iz analitičkih projekata koje funkcionira prema načelu oznakâ postoji li podudaranje ili ne.

41 Trenutačno se razmatra izmjena odredaba Uredbe o Europolu kako bi se državama članicama omogućio pristup za potrebe zajedničke analize s Europolom.

45 Europol naglašava da je, kako bi Frontex mogao primiti osobne podatke, nužno dovršiti provedbene korake za koje je odgovoran Frontex.

48 Kad je riječ o upotrebi inovativnih kapaciteta u području informacijske tehnologije, Europol je obvezan odredbama članka 39. Uredbe o Europolu, kojima se zahtijeva prethodno savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka. Zakonodavac bi, u okviru preispitivanja izmjena Uredbe o Europolu koje je trenutačno u tijeku, mogao razmotriti mehanizam koji istodobno služi interesima u pogledu operativne agilnosti i onima u pogledu zaštite podataka. Nedavni primjer planiranog razvoja i primjene paketa instrumenata koji se temelji na strojnom učenju (umjetna inteligencija) za potrebe visokostručne operativne radne skupine Europola pokazuje da postupak u skladu s člankom 39. Uredbe o Europolu dosad traje osam mjeseci od trenutka kad je započela izrada spisa (i još nije dovršen). Takav vremenski raspored vjerojatno neće omogućiti pružanje učinkovitog odgovora na prijetnje u obliku organiziranog kriminala, uključujući kiberkriminalitet, i terorizma.

52 (1) Europol državama članica pruža potporu i provedbom sekundarnih sigurnosnih provjera u migracijskim žarišnim točkama. Osim toga, slučajevi u okviru kojih Europol pruža potporu usmjereni su na tzv. sekundarna kretanja unutar EU-a kako bi se razbile kriminalne mreže koje omogućuju nezakonite migracije.

54 Upotreba inovativnih alata kao što je umjetna inteligencija za praćenje uspješnosti osjetljivih operativnih aktivnosti zahtijevala bi prethodno savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 39. Uredbe o Europolu. Bez obzira na to, Europol u mehanizme izvješćivanja ne može uložiti znatne financijske i ljudske resurse iz svojeg godišnjeg proračuna i odgovarajućeg plana radnih mjesta. Osim postojećih aktivnosti praćenja uspješnosti, smatra se da preraspodjela osoblja u svrhu ručnog prikupljanja i provjere statističkih podataka s državama članicama i trećim zemljama (npr. o broju uhićenja itd.) nije izvediva. Dvojbeno je i bi li ulaganje resursa u takve mehanizme izvješćivanja dovelo do pouzdanih i kvalitetnih podataka; upućuje se na opažanje Suda iz odlomka 57. u pogledu Eurostatovih pokušaja.

55 Europol je 2019. izradio 9426 operativnih izvješća i 313 strateških i tematskih izvješća, a više od polovine operativnih izvješća (tj. 5322) odnosilo se na teški i organizirani kriminal. Za prikupljanje i praćenje ishoda koji iz toga proizlaze u državama članicama bilo bi potrebno znatno ulaganje resursa i preusmjerenje prioriteta Europola i država članica. Zadaća je Europola pružiti potporu državama članicama, a njihovo zadovoljstvo proizvodima i uslugama Europola jasno je vidljivo.

56 Vidjeti odgovor na odlomak 54.

58 Vidjeti odgovor na odlomak 54.

60 Europol upravlja EMPACT-om (Europska multidisciplinarna platforma za borbu protiv kaznenih djela) i odgovarajućim operativnim akcijskim planovima.

62 Europol je prikupio i podatke o broju prioritetnih slučajeva povezanih s krivotvorenjem isprava i prioritetnih slučajeva za koje se analiziraju financijski podatci.

Ostvarivanje pokazatelja uspješnosti u područjima krivotvorenja isprava i pranja novca ovisit će o povezanim aktivnostima koje se provode na nacionalnoj razini.

Europol ističe da je jedinica EU-a za prijavljivanje neprihvatljivog internetskog sadržaja u istim godinama premašila svoje ciljeve kad je riječ o terorističkom sadržaju na internetu (prioritetna zadaća te jedinice EU-a) unatoč obavljanju dodatnih zadaća (npr. odgovor EU-a na krizu, Uredba o terorističkom sadržaju na internetu), i to u okviru postojećih resursa. Kad je riječ o procjeni internetskog sadržaja općenito, do ostvarenja cilja jedinice EU-a za prijavljivanje neprihvatljivog internetskog sadržaja nedostajalo je otprilike 1 %.

65 Uzimajući u obzir učinkovitost resursa te količinu slučajeva i dostupnih resursa, nema potrebe za potpunim dokumentiranjem svih koraka (koji dovode do odluke o tome je li neki slučaj prioritet). Temeljita procjena provodi se za ciljeve visoke vrijednosti i povezane operativne radne skupine. Operativni podatci nisu se mogli staviti na raspolaganje Europskom revizorskom sudu zbog načela vlasništva nad podacima utvrđenog u članku 19. Uredbe o Europolu.

66 Europol ističe da su dostupni resursi za rješavanje slučajeva u Europolu ostali nepromijenjeni tijekom predmetnog razdoblja.

69 Kad je riječ o Centru za provedbu zakona u jugoistočnoj Europi (SELEC), potrebno je napomenuti da su četiri zemlje članice SELEC-a države članice EU-a koje čine sastavni dio Europola, dok su preostalih sedam zemalja članica SELEC-a partneri za suradnju Europola, uključujući predstavništvo ureda za kontakt (osim Bosne i Hercegovine) kao treću stranu u Europolu. Iz toga proizlazi da sve članice SELEC-a već izravno čine dio Europolova okvira za suradnju. Isto vrijedi i za svih 12 članica Konvencije o policijskoj suradnji u jugoistočnoj Europi (PCC SEE). Osim toga, Europol ima izravan pristup mreži BALTCOM preko baltičkih država članica EU-a.

70 Početak pregovora o tim radnim sporazumima napreduje u skladu s vanjskom strategijom za razdoblje 2021. – 2024. koju je Upravni odbor Europola potvrdio u lipnju 2020.

1. preporuka Europol prihvaća preporuku.

2. preporuka Europol prihvaća preporuku.

79 Vidjeti odgovor na odlomak 54.

80 Vidjeti odgovor na odlomak 62.

3. preporuka Europol prihvaća preporuku.

3. preporuka, točka (a) Budući da države članice i partneri izvan EU-a nemaju zakonsku obvezu dostaviti relevantne informacije, Europol će ih nastojati potaknuti da to učine.

3. preporuka, točka (b) Uspješna uspostava traženih pokazatelja ovisit će o prevladavanju statusa na koji se upućuje u odgovoru na odlomak 62.

81 Vidjeti odgovor na odlomak IX. sažetka.

82 Europol primjenjuje strukturirani pristup kad je riječ o vanjskim odnosima na temelju vanjske strategije Europola koju je potvrdio Upravni odbor Europola. Europol je najveća platforma za suradnju na razini EU-a u području borbe protiv kriminala. Na primjer, zemlje članice SELEC-a čine dio Europolova okvira za suradnju (vidjeti odgovor na odlomak 69.).

4. preporuka Europol prihvaća preporuku.

4. preporuka, točka (b) S obzirom na situaciju s resursima možda neće biti izvedivo evidentirati sve elemente donošenja odluka i voditi evidenciju bodovanja za sve slučajeve. Europol primjenjuje dosljedan postupak određivanja prioriteta, posebno kad je riječ o ciljevima visoke vrijednosti i operativnim radnim skupinama.